

تبیین شخصیت زن فعال خانه دار در گفت و گو با سرپرست پژوهش

مدیر موفق خانه و کنشگر فعال

خانه داری زنان یکی از موضوعات چالش برانگیزی است که گاهی در معنای آن مغالطه هایی صورت می گیرد و گاهی از سرآگاهی یا ناآگاهی خانه داری زنان، با خانه نشینی آنان مساوی در نظر گرفته می شود. این در حالی است که اگر به سراغ منظومه فکری بزرگان و اندیشمندان دینی و اجتماعی کشورمان برویم، متوجه خواهیم شد زن خانه دار به معنای زن خانه نشین نیست و در عین حالی که خانه داری به نوعی مدیریت شرایط خانه و خانواده است و از جایگاه و شأنی بسیار بالا و بالا برخوردار است اما خانه داری و مدیریت زن در امور خانواده به هیچ عنوان به معنای خانه نشینی و کناره گیری او از سایر مسئولیت هایی که می تواند در جامعه به عهده بگیرد، نیست. اسلام و دین جواز حضور اجتماعی زنان را البته با رعایت ضوابطی همچون حفظ عفاف و ارزش ها و همین طور مشروط به آسیب ندیدن نقش های اصلی و بی بدیل مادری و همسری داده است. همچنان که رهبر معظم انقلاب هم در دیدار اخیرشان با جمعی از بانوان در تبیین مفهوم زن خانه داری این گونه توضیح دادند: «اصلی ترین نقش یک زن از نظر اسلام همین نقش خانه داری است، منتها مهم این است که خانه داری به معنای خانه نشینی نیست. بعضی اینها را با هم اشتباه می کنند؛ وقتی می گوئیم خانه داری، خیال می کنند می گوئیم داخل خانه بنشینید، هیچ کار نکنید، هیچ وظیفه ای انجام ندهید، تدریس نکنید، مجاهدت نکنید، کار اجتماعی نکنید و فعالیت های سیاسی نکنید. معنای خانه داری این نیست. خانه داری یعنی خانه را داشته باشید؛ در کنار داشتن خانه، هر کار دیگری که از عهده شما برمی آید و میل به آن و شوق به آن را دارید، می توانید انجام بدهید؛ منتها همه در ذیل خانه داری است.»

برای تبیین سخنان رهبر معظم انقلاب در این دیدار و به ویژه تبیین جایگاه و شخصیت زن خانه دار و ترسیم سیمای زن خانه دار از نگاه اسلام و رهبری به سراغ دکتر نیره قوی، سرپرست پژوهشگاه فرهنگ و معارف اسلامی رفته و با وی به گفت و گو نشستیم.

■ یکی از مهم ترین محورهایی که در دیدار اخیر رهبری با بانوان مطرح شد، مسأله تاکید بر اولویت خانه داری زنان بود اما در عین حال حضرت آقا تاکید کردند خانه داری به معنی خانه نشینی نیست. با وجود این به نظر می رسد ما تعریف درستی از زن خانه دار فعال نداشته ایم. از نگاه شما چگونه می توان زن خانه دار فعال را تبیین کرد؟

این که خانه اولویت دارد و خانه داری هنر است نکته ای است که در رابطه با فرمایشات مقام معظم رهبری در بحث خانه و خانه داری با بررسی منظومه فکری ایشان متوجه می شویم. خانواده برای جامعه هم باید اولویت باشد. وقتی رهبری تاکید می کنند اولویت برای زنان خانه داری است، منظور خانه نشینی نیست، بلکه مدیریت ابعاد مختلف در خانه؛ بعد عاطفی، بعد تربیت فرزندان و ابعادی است که موجب تعالی خانواده شود.

■ نگاه اسلام به این مسأله چیست؛ آیا در نگاه اسلامی نقش خانه داری زن با فعالیت اجتماعی او در تضاد است؟

در این زمینه باید مغایرت نگاه اسلام را با بی حاصل و ناکارآمدی و دور از حیطة مسئولیت بودن، مدنظر قرار دهیم. انسان از نگاه اسلام مفید و با ثمر است.

66

زن خانه دار، زن خانه نشین نیست. این زن می تواند در ایفای نقش مادری و همسری در خانه مدیریت داشته و نقشش را در استحکام و رشد و تعالی خود و اعضای خانواده یعنی همسر، فرزندان و اطرافیان ایفا کند

این مفید بودن گاهی برای بعد انسانی و رشد انسانی، گاهی برای رشد اجتماعی و گاهی برای خانواده است. انسان در نگاه اسلام اعم از زن و مرد است. در اسلام تعریف انسان از جنس به دور است. آیه قرآن می گوید: «از نشانه های خداوند این است که زوج را خلق کرده است» و وقتی زوجیت را در جهان خلقت نگاه می کنیم، می بینیم همه چیز زوج آفریده شده است.

■ خب فلسفه این خلقت زوجیت چیست؟ این که در خانواده سکون و آرامش باشد. مرد با یک

تفاوت نقش می تواند به خانواده سکون بدهد و از بعد اقتصادی خانواده، مرد با نفقه دادن می تواند بخشی از این سکون و آرامش بخشی را به خانواده ارائه دهد و این ایفای نقش مفید را داشته باشد. زن هم به نوعی دیگر می تواند این آرامش بخشی را داشته باشد. زن و مرد در آرامش بخشی به خانواده هر دو مسئول هستند اما با ایفای دو نقش متفاوت. هر دو انسان اند، هر دو در انسانیت مساوی اند و هر دو می توانند تکلیف و نقش داشته باشند اما این تکالیف و مسئولیت ها می تواند در برخی از نقش ها یکسان و در برخی دیگر متفاوت باشد.

■ در جامعه ما آیا برای زنان چنین نقشی تعریف شده است؛ در عینیت جامعه اگر بانویی در خانواده به همسری و فرزندداری می پردازد و امور خانواده را مدیریت می کند، فرزندان خوبی تربیت می کند و آرامش در خانواده است و فردی که به عنوان همسر خارج از خانه می رود با آرامش می رود و با یک سکونی با مدیریتی که زن در خانه دارد، مرد می تواند با آرامش به وظایف اجتماعی خود عمل کند، آیا این ارزش گذاری شده است یا نه؟

آیا ما به بحث همسر داری و خانه داری و در خانه ماندن زن و مدیریت خانه به عنوان یک ارزش، نگاه می کنیم؟